

Kako varna je moja oskrba z energijo in kaj narediti, če je ogrožena

Samoocenitev po korakih

1. korak: seznanitev s trenutno porabo energije

Pomembno je, da se v izhodišču dobro seznanimo s trenutno porabo energije v gospodinjstvu.

Razmislimo, ali lahko rabo energije za ogrevanje in rabo električne energije zmanjšamo s preprostimi varčevalnimi ukrepi:

- Preverimo možnosti varčevanja z električno energijo pri razsvetljavi in uporabi elektronskih naprav. Ugašajmo luči in izklaplajmo naprave vsakič, ko jih ne potrebujemo.
- V času ogrevanja znižajmo temperaturo v prostorih na 20 °C.
- V poletnih mesecih ne pretiravajmo z ohlajanjem prostorov. Vzdržujmo temperaturo 26 °C.

Razmislimo, ali imamo možnost:

- Investirati v zamenjavo energetske potratnih naprav, kot so npr. hladilniki in zamrzovalne omare. Sodobne naprave porabijo tudi več kot 50 % manj energije.
- Investirati v izboljšanje toplotne zaščite stavbe – zamenjava stavbnega pohištva, izolacija ovoja stavbe, izolacija podstrešja in kleti, zamenjava stare kurilne naprave.

Primer iz prakse: pasivna hiša, ki je ne ogrevamo, se pozimi zaradi notranjih virov, ki stavbo temperirajo, in sončnega sevanja ne ohladi pod 15 °C, zato **svoj dom čim bolj toplotno zaščitimo.**

POMNI: NAJCENEJŠA ENERGIJA JE TISTA, KI JE NE PORABIMO. NEPORABLJENE ENERGIJE NI TREBA NADOMESTITI, ZATO SE UČINKOVITOST VEDNO IZPLAČA.

2. korak: kakšen ogrevalni sistem in energent me ogreva?

V zimski sezoni ima način ogrevanja velik vpliv na bivalno udobje. Smiselno je preveriti, ali imamo alternativo obstoječemu načinu in viru ogrevanja.

Najpogostejša načina ogrevanja sta naslednja:

- centralno ogrevanje,
- lokalno ogrevanje.

Vsak od teh načinov ogrevanja lahko uporablja naslednje vire energije:

- zemeljski plin,
- kurilno olje,
- daljinsko ogrevanje,
- utekočinjen naftni plin,
- lesno biomaso,
- premog,
- električno energijo.

S pomočjo podatkov o načinu in viru ogrevanja lahko ocenimo riziko motenj z oskrbo posameznega vira energije:

- **najmanj rizični** so energenti, ki jih lahko skladiščimo, torej **drva, kurilno olje, utekočinjen naftni plin in premog**;
- **bolj rizični** so energenti, ki jih ne moremo skladiščiti, to sta **zemeljski plin in daljinsko ogrevanje**, pri čemer je treba poudariti, da imajo sistemi daljinskega ogrevanja navadno rešitve za zagotovitev oskrbe z rezervnim energentom;
- **najbolj kritična z vidika rizika motenj in hkrati najbolj dragocena je električna energija**, saj je pomembna za delovanje kurilnih naprav na druge energente in se najlažje pretvori v vse druge oblike koristne energije, zato so njeni izpadi najbolj kritični.

Fotografije: Različni viri ogrevanja

3. korak: kaj lahko naredim, da se zavarujem, če moj primarni vir ogrevanja izpade?

POMNI:

Majhno porabo je lažje nadomestiti kot veliko porabo. Tako je najprimernejši čas za investiranje v energetske učinkovitost našega doma danes. Jutri je že prepozno.

NASVETI

Lesna biomasa kot nadomestni vir

V Sloveniji imamo srečo, da smo bogati z **lesno biomaso**. Lesna biomasa je lokalni in obnovljiv vir energije, ki ob pravilni uporabi v kvalitetnih napravah ne povzroča veliko negativnih vplivov na okolje. Lesna biomasa je zelo primeren energent za kamine, ki za delovanje ne potrebujejo električne energije in tako smo **popolnoma toplotno neodvisni**.

Dimnik in uporaba kamina

Kakršnakoli **rezervna kurilna naprava** potrebuje **dimnik**. Obvezno uporabljajte **novejše, testirane** kurilne naprave, ki imajo **certifikate**, da **ne onesnažujejo** okolja. Tako **preverite**, ali morda **že imate vgrajen dimnik** v stanovanju ali hiši. Na dimnik lahko priključite cenovno ugoden kamin ali kaminsko peč na drva, pelete, brikete ali v izrednih primerih premog. Na nekaterih modelih lahko celo kuhamo, to pa nam omogoča dodatno neodvisnost.

Fotografiji: Primera alternativne vgradnje dimnika in kaminske peči

V izrednih primerih se dimnik lahko spelje tudi skozi okno. V tem primeru je treba šipo odstraniti in dimnik kvalitetno ter v skladu s predpisi vgraditi. Vsako dimniško napravo mora pregledati tudi dimnikar, do kurilne naprave pa mora biti zagotovljena tudi dobava svežega zraka.

Preudarna raba električne energije

Električno energijo lahko zelo enostavno uporabimo kot nadomestni vir ogrevanja, saj se nahaja v vsakem stanovanju, naprave za njeno pretvorbo v toploto (kloriferji) pa so poceni. Vendar bi v primeru, da bi veliko ljudi začelo električno energijo uporabljati za neposredno ogrevanje stavb, omrežje **prekomerno obremenili**, kar bi vodilo v **sesutje omrežja**. Električna energija je tudi **drag energent** in z njim težko ogrevamo več prostorov. Tako se za neposredno uporabo električne energije za ogrevanje odločimo **šele, kadar nimamo nobene druge izbire**.

Če že koristimo električno energijo za ogrevanje, to naredimo s pomočjo **toplotnih črpalk**. Te namreč izrabljajo tudi energijo okolja in s tem za vsako kWh elektrike dobimo 2–3 kWh toplote. **Tudi uporaba klimatskih naprav** za ogrevanje je sprejemljiva.

Nadomeščati električno energijo je težko. Za povprečno gospodinjstvo lahko za **kratka časovna obdobja** in **manjše moči** lahko to storimo z **generatorji, UPS sistemi** in **otočnimi elektrarnami**.

Preselite se

V primeru motenj pri oskrbi s toplotno energijo lahko razmislite tudi o možnosti **začasne selitve** k družinskim članom, ki te težave nimajo. Nič ni narobe, če stari starši in vnuki preživijo nekaj časa skupaj na toplem.

Za dodatne nasvete in informacije se lahko obrnete tudi na energetske svetovalce Energetske podnebne agencije za Podravje (ENERGAP) in z veseljem vam bomo pomagali in svetovali.

Energetska podnebna agencija za Podravje

Smetanova 31, 2000 Maribor, Slovenija

T 02 234 23 63

T 02 234 23 60

E info@energap.si

W www.energap.si

